Ocijenjujući u zadnje vrijeme odnose centralne banke i Vlade RH možemo reći da su, blago rečeno, na distanci. Vlada je, zbog agresivnog odnosa sindikata, odlučila u predizbornoj godini nastaviti dosadašnju politiku nezamjeranja proračunskim korisnicima uz obrazloženje da je Vlada socijalno senzibilna i da, sve agresivnija, oporba nema socijlanog senzibiliteta. Guverner gospodin Rohatinski svjestan je da je veza na relaciji javnih i monetarnih financija upravo u saldu proračuna, deficita/suficita, i da najavljeni proračun zbog troškovne presije na jedinicu outputa ne samo da ne podržava oporavak gospodarstva već ga „gura“ u još veću depresiju.

Ovom svakako valja i ponoviti priču u vrijeme Savjetovanja u Opatiji, prije nekoliko tjedana, po kojoj eurozona sa zabrinutošću prati financijska kretanja u Hravtskoj, s jedne strane, i, s druge strane, izjava Rohatinskog da bi se tečaj kune mogao korigirati na 9,2 kune za euro. Ništa više nije trebalo reći. Odmah su se pojavili „znalci“ koji su „sigurni“ i imaju pouzdane informacije da „cenralna banka nije u mogućnosti braniti tečaj kune“ pa, prema tome, sasvim je izvjesno da će tečaj početi klilziti. Oni još bolje informirani već spekuliraju kako će HNB odgoditi primjenu zakona o slobodnom iznosu deviznih sredstava iz Hrvatske početkom slijedeće godine.

Nakon toga prošli petak dolazi „ulje na vatru“:

“Hrvatska narodna banka uključila se u petak u rad deviznog tržišta u pokušaju da zaustavi slabljenje kune koji traje već više od četiri mjeseca. HNB je intervenirala prodajom 116,4

milijuna eura po prosječnom tečaju od 7,391172 kune za euro. Tako je iz sustava povukla nešto više od 866 milijuna kuna.

Tržišni tečaj u petak ujutro na međubankarskom tržištu u jednom trenutku iznosio je 7,41 kuna za euro što je navelo HNB da intervenira. To je, ianče, četvrta ovogodišnja intervencija i prva u kojoj je središnja banka prodavala eure bankama, dok je u prethodne tri otkupljivala eure."

Hravtsko gospodarstvo ima grdnih problema. Problemi nisu od jučer. Problemi su se kumlirali godinama, od 1995. Godine, I sada svjetska kriza u funkciji katalizatora naše domaće krize, bolje rečno, depresije pokazuje kako izgleda "carevo novo ruho". Spomenit će samo nelikvidnost o kojoj se toliko govori I za čije se rješenje traže čarobni napici, kao u bajki, koji će sve riješiti. Tvrdim godinama da je nelikvidnost izraz, pokazatelj, realne infalcije I da ju nikakvi pokloni, prebijanja, itd., neće rješiti. Konačno bankarski sustav je prelkvidan a nepodmirena obveze I dalje rastu. I ne samo to. Centralna je banka bila spremana "upumpati" desetak milijardi u realni sector. Nije se uspjelo. Zašto? Zato što je kreditno tržište u Hrvatskoj saturirano. O tome sam pisao na ovim stranicama prije godinu dana. Konačno inozemne su banke došle da trguju novcem u Hrvatskoj a ne da ga drže nezaposlenim – u čarapama - na svojim računima.

Vratimo se temi.

Intervencija centralne banke bila je glavna vijest zbog stanja I odnosa koja se zadnje vrijeme mogu pratiti među aktierima koji obnašaju najodgovornije dućnosti I koji su kreatori ekonomske politike. Međutim, u stvarnosti intervencija centralne banke u petak nije sama po sebi nikakv dokaz panike ili nemoći. Ovo stoga što centralna banka raspolaže većim deviznim pričuvama nego što iznosi veličina novčane mase. Drugim riječima centralna je banka u stanju otkukpiti sve kune I još će ostati podosta deviza u "trezoru". Nije u tome problem. Problem je u povjerenju da li će strane banke I dalje smatrati da je centralna banka vjerodostojan čimbenik u Hrvatskoj, budući da je opća ocijena da se javne financije prilično "neodgovorno ponašaju". Vjerodostojnost centralna banka pokazuje svojom odlučnom politikom. Jedna takva akcija zbila se u petak. Stanovništvo također mora biti uvjereno da se neće ništa dogoditi. Stapedo nije samo priča kaubojskih filmova; stampedo je daleko slikovitiji u financijskoj industriji. Dovoljno se je sjetiti razniih crnih petaka, četvrtaka, ponedjeljka pa "slobodnih dana" kako burze ne bi radile itd. Svaka povijest financijske industrije puna je stampeda.

Na kraju moram naglasiti da priče kako poslovne banke moraju smanjiti kamtne stope – na

žalost one će rasti - I dio već zarađene dobiti na taj način “vratiti” suprotno je načelima tržišnog gospodarstva, s jedne strane, I, s druge strane, takve su izjave upozorenje inozemnim bankama majkama da bi “ugroženi” mogli povući besmislen potez što političari svoji nervoznim izjavama stalno ponavljaju. Jednako tako priča o operzivanju imovine samo je priča za laku noć “pameti” I to jednostavno zato jer smo zemlja kroničnih deficita – proračunskog, vanjskotrgovinskog, platnobilančnog – pa je prava poruka/put kako izaći iz krize smanjenje deficita, u prvom koraku, I potom, u drugom koraku, stvaranje suficita kako bi smanjili neodrživu razinu duga.

Želje su želje, smisao je smisao, a stvarnost je stvarnost.